

Prædiken til 22. søndag efter trinitatis

Matt. 18, 1-14

Ja, sandheds ånd, forvis os på,
at også vi er af Gud Faders små
Da er sorgen slukket
Da er perlen fundet
Paradis oplukket
Døden overvundet
Herre, hør vor bøn
Amen.

” Hvad ser du, søster?
– en gammel, besværlig og træt lille kone?
Nej, vær nu ærlig!) Se nærmere til
– måske kan du finde
et barn, en brud, en mor - ja, en kvinde.
Se mig, som sidder der inderst inde.
Det er mig, du skal prøve at finde!”

Sådan siger Ellen Lissner i et digt, og det er jo rigtigt, at det sete afhænger af de øjne, som ser. Bruger vi kun vores øjne til at registrere objektivt, eller så objektivt som vi nu kan, får vi ét at se. Giver vi os tid, og ser vi nærmere efter, kunne der være mere at se ikke bare hos en gammel kone, men også hos alle andre, meget mere! Ser vi med omsorg og kærlig interesse, får vi måske øje på noget af alt det, som mennesket overfor os rummer, og som vi så let kunne komme til at overse, ligesom andre så let kan komme til at overse det hos os, der er mere end det umiddelbare indtryk.
Da Jesus gik omkring blandt mennesker, var

det karakteristisk for ham, at han så på en anden måde end de fleste, og at han altid så mere end de fleste. Som han så et menneske, havde det altid en iboende værdi, og det var altid mere end – mere end der er at se med det blotte øje, mere end blot en enkelt kan bedømme og fordømme.

Det er der mange eksempler på i evangelierne. Jesus så på mennesker og talte med mennesker som værdifulde mennesker, uanset hvem de var og hvilket køn og hvilken alder de havde. På Jesu tid var det ikke almindeligt. Langt fra. Dengang var det kun voksne mænds vidnesbyrd, der betød noget i retssager, og i hjemmene var kvinder og børn underlagt mændene, der blev regnet for mere end dem. Den vurdering af mennesker – og den nedvurdering - vender Jesus på hovedet. Han behandlede kvinder som værdifulde mennesker, talte med dem, lyttede til dem, så deres længsel efter kærlighed. Det så han f.eks. hos den samaritanske kvinde, der havde haft så mange mænd. Og det var kvinder, der var de første, der fik at vide, at Jesus var opstået Påskedag.

Heller ikke børnene anså Jesus for mindre-værdige. Nærmest tværtimod. Han mente, at i forhold til Gud gælder det om, at vi bliver ved med at være som børn. Når han siger sådan, betyder det ikke, at vi skal være som opdragne, egoistiske små tyranner, der tror, de er verdens centrum, og at alle andre

kun er til for deres skyld, så de kan komme først og blive størst. Den slags børn findes jo – nogle påstår, at de i dag bliver stadig flere - og de fandtes sikkert også dengang. Når Jesus taler om at vi skal blive ved med at være som børn i forhold til Gud, er det, fordi han opfordrer til at vi bevarer vores ydmyghed i forhold til Gud.

Ordet ydmyghed er blevet misbrugt, når man i bedste – eller værste – Jantelovsstil har troet, at man på baggrund af det, Jesus sagde, havde carte blanche til at holde andre nede og sørge for, at de bliver ydmyget. Det er ikke det, Jesus sigter mod.

Ordet ydmyghed er ikke noget, man skal pådutte andre. Det er til indvortes brug, og dermed skal ydmygheden heller ikke bruges til at vinde i konkurrencen om, hvem der bedst kan vise den rigtige ydmyghed. Det har der ellers været en tendens til i nogle kristelige kredse.

Jesus bruger ordet ydmyghed for at svare sine disciple på deres spørgsmål om, hvem der er størst i Himmeriget. Hans disciple har som sædvanlig ikke forstået noget som helst. De hører til i inderkredsen omkring ham. De skal bringe hans forkyndelse videre, og alligevel lader det til, at det for dem handler om, hvem af dem, der kan få den eftertragtede plads som den største. Det er den evindelige hævden sig på bekostning af andre, skubben sig selv frem foran andre, vi kender så godt også i dag, der er på spil her. Det har Jesus gennemskuet. Det kan vi se af hans svar. Han peger på et barn og siger: "Uden I bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmerige" Og lidt senere: "Den der vil ydmyge sig og blive som dette barn er den største i Himmerige".

Når Jesus taler om, at vi skal blive som børn, og bruger ordet ydmyghed er det altså for at minde sine disciple og dermed os alle sammen om, hvor vigtigt det er, at vi ikke glemmer, at vi har fået vores liv givet af Gud.

Vores kirkefar Martin Luther havde forstået det. Det siges i hvert fald, at han skrev som det sidste i sit liv, at vi er alle tiggere. Og det er jo sandt. Vi har fået givet vores liv, og vi skal bruge vores liv, så det bliver til glæde for andre, og vi skal ikke bruge det til at sikre os selv og til at komme først og blive størst, og vi skal heller ikke bruge vores liv sådan, at det bliver så meget til anfægtelse for andre, at de i værste tilfælde mister livsmodet. Det er en vigtig påmindelse.

Nogle mennesker er særlig udsatte. Det er de følsomme, skrøbelige mennesker, og nogle gange skal der tilsyneladende ikke så meget til for dem, men ikke bare for dem. For os alle betyder: en negligering, en forkert bemærkning, en nedvurdering, at livet mister farve og glæde for en stund eller måske endda for altid.

K. E. Løgstrup havde sans for det. Han sagde, vi er i hinandens hænder i så høj grad, at det kan være op til os, om en andens liv åbner sig eller snævrer sig ind.

Kaj Munk har sagt et sted, at du skal leve, så livet bliver dyrebart for andre, og Anna Sophie Seidelin har sagt det så stærkt, at den største synd er at tage livsmodet fra et andet menneske. Hendes udsagn er i overensstemmelse med Jesu næsten makabre ord om, at hvis noget lem på kroppen er til anfægtelse for os selv, så skal vi hugge det af.

Jesus understreger altså, at det, det kommer an på i livet, er at se sit eget liv som en gave og at se på andre mennesker sådan, at vi ikke glemmer, at de altid er mere end det, vi lige kan se, og at det er vores opgave at undgå, at vi bliver årsag til, at de mister livsmodet. Det gælder altså om at vise omsorg for andre, og vel at mærke at gøre det på en sådan måde, at man ikke krænker andre og vader ind i deres intimsfærer i misforstået godhed.

I sin bog: Under kærlig behandling har Jan Lindhardt - tidligere biskop i Roskilde - defi-

neret omsorg som det, den for tiden stærke skylder den for tiden svage. Den definition vender jeg tilbage til, for den synes jeg er fin. Den undlader nemlig at gøre nogen til de for altid stærke og nogen til de for altid svage. Den tager derimod højde for, at menneskers situation kan ændre sig: Den stærke kan blive svag, og den svage kan blive stærk. Alligevel fastholder definitionen ligeværdigheden mellem den svage og den stærke, og så understreger den forpligtelsen: at vise omsorg: at lade den, der netop nu har brug for det, mærke, at vedkommende har værdi, uanset om man er stærk eller svag, at han eller hun altså altid er mere, end der lige nu er til at se, og har mulighed for at blive til noget andet end det, vedkommende er nu.

Det virker, som om det er for at understrege baggrunden for, at vi mennesker har den opgave at hjælpe hinanden med at bevare livsmodet, at Jesus fortæller lignelsen om det bortkomne får. Det er en stærk fortælling om, at for Gud er det sådan, som vi også hørte om det før i læsningen fra alteret. Esajas lader Gud sige: " Glemmer en kvinde sit diende barn. Glemmer en mor det barn, hun fødte. Selv om de skulle glemme, glemmer jeg ikke dig."

Som hvert eneste får har værdi for hyrden, sådan er vi er meget værd for Gud. I Han glemmer ingen af os. Ingen af os kan undværes, og ingen møje og besvær er for meget for Guds kærlige forsøg på at finde os.

For Gud gælder det, at hvert eneste menneske altid er mere end det, man lige kan se. Hvert eneste menneske er - uanset køn og alder og uanset livomstændigheder - fuldstændig unik og har en unik og umistelig værdi - fra vugge til grav og ind i døden. Sådan ser Gud på os. Altid, også når vi selv synes, vi er allermest sølle og allermest trætte af os selv og det, vi har gjort eller netop ikke fik gjort, og er ved at miste vort livs-

mod, er vi Guds elskede børn. Og det er Guds ønske, at vi, som han ser på med kærlighed, giver os til at se på andre mennesker sådan, at vi holder fast ved, at de er mere end det, vi lige kan se, og at de har en umistelig værdi, og at vi ikke glemmer, at det er vores opgave at vise dem omsorg og værne om deres livsmod
Amen.

Tove Gam Gade

Gentofte hospital og Gentofte sogn

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk